

Intellektuellt Funktionshinder vid Förvärvad Hjärnskada

Svårigheter vid bedömning avseende LSS-tillhörighet

Anders Åkerlund

Geriatriska och Rehabiliteringsmedicinska kliniken - Falun

Förvärvad hjärnskada i vuxen ålder

- Vaskulär orsak –
 - Infarkt (propp) eller blödning
 - Kombination
 - Enstaka större
 - Flera mikrobloodningar
- Traumatisk hjärnskada
- Syrebrist (tex drunkning, diabeteskoma mm)
- Följd av annan sjukdom (tex meningit eller tumör)
- Ibland mycket stora konsekvenser – både motoriskt/fysiskt och mentalt. Stort behov av stöd i sitt dagliga liv
- Många önskar personlig assistans – krävs LSS tillhörighet, men även för andra stödinsatser (tex daglig verksamhet) kräver kommuner ofta detta
 - Resonemang framåt rör alltså inte rätten till assistans!

Personkretsen enligt 1 § LSS

1. personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd
 2. betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
 3. andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och orsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.
- Grupp 1 och 2 – Neuropsykologiska utredningen central vid bedömningen
 - Svårigheter med bedömning av begåvning i vuxen ålder

Vad står egentligen? (Aasmundsen Flodman 2012)

- grupp 1 och 2 bygger på medicinska diagnoser.
- Grupp 1 – tydligt definierad diagnos – men inte grupp 2!
- Betydande – klara vardagsrutiner, nödvändig träning, ekonomi mm.
- Bestående – varaktighet
- Begåvningsmässigt – definieras inte i lagtext eller förarbeten (enligt genomgång av Aasmundsen och Flodman 2012)

1. personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd
 2. betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom
- DSM saknar begreppet Begåvningsmässigt funktionshinder kopplat till förvärvade nedsättningar
 - Kognitiv sjukdom – lindrig, medelsvår, svår

Baserat på stödbehov

Problem med begreppet begåvning/intellektuell funktion

- HIK <70 – Ett genomsnittsmått
 - Problem vid stora skillnader i index

Stora skillnader mellan olika domäner
det vanliga scenariot vid Förvärvad
hjärnskada

(HIK ska inte heller betraktas som tolkningsbart om skillnaderna är
över 2 standardavvikelser – Kaufman 2009)

- Tidigare inlärd kunskap kan vara
intakt – ge missvisande resultat –
avspeglar inte aktuell förmåga

Diskussion

- Hur definiera intelligens (Wechsler: ” The capacity of the individual to act purposefully, to think rationally, and to deal effectively with his environment”) och Intellectuell funktionsnedsättning
- Och hur värdera IK-begreppet relaterat till en väldigt ojämn profil?
- Hur har ni andra löst det?

Lichtenberger och Kaufmans bok "Essential of WAIS-IV Assessment", 2009,

Aasmundsen och Flodman, 2012. "Bedömning av begåvningsmässigt funktionshinder i vuxen ålder," https://www.hb.se/globalassets/global/hb-externt/fous/publicerat/rapporter-och-kortversioner/2012/bedomning-av-begavningsmassigt-funktionshinder-i-vuxen-alder_20120604_webb.pdf

Försäkringskassan, Vägledning 2003:6 Version 34. "Assistansersättning"
[*Assistansersättning \(forsakringskassan.se\)](http://forsakringskassan.se)

